

Olsztyn, 28 maja 2019 r.

PS-VI.431.1.21.2019.ICH

Pani
Jolanta Skrzypiec
Kierownik
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zalewie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-IV.0030.185.2019 z dnia 7 marca 2019 roku (**akta kontroli str. 1**) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Izabela Chowańska – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Katarzyna Brewka – główny specjalista,
3. Iwona Czmochowska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie, z siedzibą przy ul. Traugutta 4, 14-230 Zalewo. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 20 marca i zakończono w dniu 22 marca 2019 roku. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. Nr 272 poz. 1608), zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. MOPS / Ośrodek / kontrolowana jednostka – co oznacza: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie, ul. Traugutta 4,
2. Kierownik / Kierownik MOPS / Kierownik kontrolowanej jednostki – co oznacza: Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie – panią Jolantę Skrzypiec,
3. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie,
4. Plan – co oznacza: plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy,

5. Gmina – co oznacza Gminę Zalewo,
6. Asystent – co oznacza asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
7. Projekt – co oznacza: projekt „Rodzinna Przystań w gminach Susz i Zalewo” współfinansowany z EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014 – 2020 realizowany przez Ośrodek.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez jednostkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pani Jolanty Skrzypiec – Kierownika MOPS, ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w jednostce dokumentacji merytorycznej, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników, oświadczenia oraz informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez Kierownika oraz asystentów rodziny.

Działalność MOPS w Zalewie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

USTALENIA KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych kontrolowanej jednostki.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie jest jednostką organizacyjną Gminy Zalewo. W okresie objętym kontrolą działał na podstawie:

- Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie, przyjętego Uchwałą Nr XIV/93/15 Rady Miejskiej w Zalewie z dnia 16 września 2015 r., zmienianego uchwałą Rady Miejskiej w Zalewie Nr XXIV/166/16 z dnia 30 marca 2016 r. /**akta kontroli str. 2-8/**,
- Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 6/2015 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie z dnia 07 października 2015r., ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 4/2016 z dnia 19 kwietnia 2016r., Zarządzeniem Nr 5/2016 z dnia 30 czerwca 2016 r. oraz Zarządzeniem Nr 7/2017 z dnia 1 marca 2017 r. /**akta kontroli str. 9-37/**.

Kontrolującym przedłożono również Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie, wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2019 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie z dnia 1 marca 2019r. /**akta kontroli str. 38-62/**.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały ujęte we wszystkich wyżej wymienionych dokumentach, kontrolujący nie wnieśli uwag do ich treści.

2. Trzyletni gminny program wspierania rodziny.

W toku kontroli ustalono, że zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy opracowano *Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020*, przyjęty Uchwałą Nr LVI/362/18 Rady Miejskiej w Zalewie z dnia 20 czerwca 2018r. /**akta kontroli str. 63-81/**. W *Programie* uwzględniono diagnozę sytuacji demograficznej i społecznej gminy Zalewo, zaplanowano

działania oraz wskazano ich realizatorów, określono również wskaźniki osiągnięcia celów. Za cel główny obrano wzrost skuteczności oddziaływań systemu wspierania rodzin z dziećmi w Gminie Zalewo, w szczególności w odniesieniu do rodzin zagrożonych odebraniem dzieci i umieszczeniem w pieczy zastępczej poprzez:

- wzmocnienie zdolności rodzin do poprawnego wypełniania podstawowych zadań, zwłaszcza w sferze opieki i wychowania dzieci,
- zwiększanie dostępności pomocy i wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- rozwój potencjału oraz współpracy osób, instytucji i organizacji zaangażowanych we wspieranie rodzin.

W *Programie* dookreślono również sposób monitorowania realizacji oraz źródła jego finansowania.

3. Zgodność zatrudnienia asystentów rodziny z wymaganymi kwalifikacjami oraz tworzenie możliwości podnoszenia przez nich kwalifikacji.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku zatrudniano trzech asystentów rodziny, w oparciu o umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Podczas nieobecności jednego z asystentów w okresie od 01.03.2017 r. do 19.12.2018 r. (z powodu zwolnień lekarskich i następnie urlopu macierzyńskiego) zatrudniono kolejną osobę na zastępstwo. Z analizy akt osobowych dokonanej przez kontrolujących wynika, że osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowisku asystenta rodziny posiadały kwalifikacje niezbędne do pracy na tym stanowisku, zgodnie z wymogami określonymi w art. 12 ust. 1, pkt 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Akta osobowe zawierały także oświadczenia potwierdzające spełnianie przez te osoby warunków określonych w art. 12 ust. 1, pkt 2, 3 i 4, ustawy to jest o:

- niepozbawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- braku obowiązku alimentacyjnego,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym także skarbowe).

Ustalono, że praca asystentów rodziny nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca ta była prowadzona, zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy. Asystenci nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę, czego nie dopuszcza art. 17 ust. 4 ustawy /**akta kontroli str. 82-83**/. W toku kontroli stwierdzono, że asystenci rodziny, zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy, w okresie objętym kontrolą systematycznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez samokształcenie oraz udział w szeregu szkoleń, których wykaz stanowi **akta kontroli str. 82-83**.

4. Tryb przydzielania i realizacja zadań asystenta rodziny.

Ustalono, że w Ośrodku nie wprowadzano, w formie wewnętrznych zarządzeń, odrębnych regulacji dotyczących pracy asystenta, rodzaju dokumentacji, czy też sposobu jej prowadzenia. Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji oraz uzyskanych informacji stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą asystent nie pracował w tym samym czasie z większą liczbą rodzin niż 15, zatem stosownie do zapisu art. 15 ust. 4 ustawy. Od 1 stycznia 2018 roku asystenci pracowali łącznie z 28 rodzinami, w dacie kontroli pracowali natomiast z 22 rodzinami /**akta kontroli str. 84-85**/.

Szczegółowej analizie poddano 10 teczek rodzin z całego okresu objętego kontrolą (w tym tecki 4 rodzin, z którymi zakończono współpracę). Potrzeby objęcia rodzin asystenturą rozpoznane zostały przez sam Ośrodek, z racji objęcia tych rodzin pomocą socjalną, na podstawie informacji pozyskanych od pracowników ośrodków zatrudnionych w gminach sąsiednich oraz wskutek uzyskania informacji od podopiecznych Ośrodka. W każdym przypadku w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich pracownicy socjalni przeprowadzili wywiad środowiskowy i jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynikało, iż potrzebuje ona wsparcia asystenta, pracownicy socjalni formułowali odrębny wniosek do Kierownika Ośrodka o jego przydzielenie. Nie we wszystkich poddanych analizie tezkach początkiem współpracy asystenta z rodziną było pisemne wyrażenie zgody rodziny na objęcie jej wsparciem asystenta (w czterech tezkach brakowało dokumentu potwierdzającego zgodę rodziny). Zważywszy na to, że zgodnie z art. 8 ust 3 ustawy, wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą, w opinii zespołu inspektorów zasadne jest dokumentowanie wyrażenia przez rodzinę takiej zgody w formie pisemnej, co zostało omówione z Kierownikiem kontrolowanej jednostki w ramach bieżącego instruktażu.

W oparciu o analizę dokumentacji zespół inspektorów stwierdził, że zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, asystenci rodziny sporządzali plany pracy ze wszystkimi rodzinami. Bazą do stworzenia planu pracy z rodziną, poza wywiadem środowiskowym, był dokument pod nazwą „raport o stanie rodziny” oraz „opis sytuacji rodziny”, zawierające analizę: sytuacji rodziny, sytuacji zdrowotnej członków rodziny oraz sytuacji szkolnej dziecka.

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą plany były różnorodne, tj. każdy z asystentów stosował inny formularz i inne nazewnictwo. Plany pracy z rodziną poza wskazaniem nazwiska rodziny i adresu jej zamieszkania, zawierały:

- zakres realizowanych działań w formie celu głównego oraz celów szczegółowych krótko i długoterminowych,
- terminy realizacji,
- zakładane efekty planowanych działań i prognozę ich osiągalności /akta kontroli str. 86-95/.

Analiza planów pracy z rodziną wykazała, iż planu, nie zawierały one potwierdzenia konsultacji

z pracownikiem socjalnym oraz w 4 przypadkach nie zawierały podpisu rodziny. W ocenie zespołu kontrolującego brak faktycznego potwierdzenia planu pracy podpisem rodziny i pracownika socjalnego może wskazywać, iż nie były one opracowywane we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości jest niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów określonych w ustawie. Nieprawidłowości te mogły mieć wpływ na efektywność podejmowanych działań, mających na celu przezwyciężenie trudności życiowych rodzin.

Kierownik MOPS w pisemnym wyjaśnieniu wskazała, że asystenci rodziny realizują zapis art. 15 ust.1 pkt 1 ustawy poprzez „bezpośrednią rozmowę z pracownikiem socjalnym, z rejonu którego rodzina jest objęta tą formą wsparcia. Brak podpisów pracowników socjalnych na wskazanych dokumentach jest wynikiem przeoczenia ze strony asystenta rodziny”. Kierownik kontrolowanej jednostki wskazała także, że plan pracy jest konsultowany z rodziną ponieważ „(...) rodzina jest jego realizatorem. Asystenci zawsze omawiają z członkami rodziny, nad

jakimi zmianami rodzina przy wsparciu asystenta będzie pracować, aby osiągnąć pożądaną zmianę” /akta kontroli str. 96-97/.

Ustalono, że w dacie kontroli w różnych formach pieczy zastępczej przebywało łącznie 13 dzieci. W okresie objętym kontrolą w pieczy zastępczej umieszczono 1 dziecko. Poddane analizie dokumenty asystentów rodziny zawierały kserokopie planów pomocy dziecku, zaproszenia na konsultacje w sprawie dokonania okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz kserokopie okresowych ocen sytuacji dziecka. Ponadto asystenci rodziny pozostawali w stałym kontakcie z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej – co pozwala stwierdzić, iż zapis art. 15 ust 1 pkt. 2 ustawy był realizowany.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji kontrolujący stwierdzili, że okresowa ocena sytuacji rodzin była dokonywana zgodnie z wymogami określonymi w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy tj. nie rzadziej niż co pół roku i przekazywana podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy, tj. Kierownikowi jednostki. W jednostce kontrolowanej dokument zawierający okresową ocenę sytuacji rodziny nosił nazwę: *Sprawozdanie półroczne z pracy asystenta rodziny /akta kontroli str. 98-101/*. Analiza ww. dokumentów pozwoliła stwierdzić, że zawierają one elementy oceny, tj.:

- dane asystenta rodziny,
- imię i nazwisko oraz adres zamieszkania rodziny,
- wskazanie okresu, którego ocena dotyczy oraz datę jej sporządzenia,
- opis sytuacji rodziny przed objęciem asystenturą,
- opis funkcjonowania rodziny w okresie objętym oceną, w tym opis zrealizowanych działań,
- opis obszaru wymagającego dalszego wsparcia (wynikający z treści sporządzonych dokumentów).

Ww. dokumenty zawierały podpis asystenta rodziny i zatwierdzone były podpisem Kierownika Ośrodka – pani Jolanty Skrzypiec. Kontrolujący wskazali na konieczność dostosowania w/w dokumentów do nazewnictwa zgodnego z obowiązującymi przepisami, o czym pouczono pracowników, jak i Kierownika Ośrodka.

Na podstawie przedłożonej przez Kierownika dokumentacji rodzin ustalono, że zakończenie przez asystenta pracy z rodziną dokumentowane było poprzez dołączenie do akt rodziny notatki wskazującej powód oraz termin zakończenia udzielania pomocy w formie asystenta rodziny. Kontrolujący poddali analizie dokumentację czterech rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę w okresie poddanym kontroli. W badanej dokumentacji nie znajdowały się jednak żadne dokumenty potwierdzające prowadzenie monitoringu. W pisemnym wyjaśnieniu /akta kontroli str. 102-103/ Kierownik poinformowała, że asystenci monitorowali sytuację rodzin, min. odwiedzali je w celu zweryfikowania aktualnej sytuacji, konsultowali się z pracownikami szkół, do których uczęszczały dzieci, byli w kontakcie telefonicznym z rodzinami, jednakże nie sporządzali notatek z podjętych działań. Podczas rozmowy z kontrolującymi asystenci rodziny dodali, że monitoring funkcjonowania rodziny prowadzony jest przez nich co najmniej przez okres 6 miesięcy.

W ocenie zespołu inspektorów brak udokumentowania ww. czynności może rodzić wątpliwość, czy zostały one faktycznie dokonane. W związku z tym, że monitorowanie przez asystenta sytuacji rodziny jest jego ustawowym obowiązkiem, jak również prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną (art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy) asystent winien dokumentować działania podjęte w tym zakresie. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest

niewłaściwa interpretacja przepisów, zaś niewypełnianie tego obowiązku skutkować może brakiem kompleksowej wiedzy na temat aktualnej sytuacji rodziny.

W okresie objętym kontrolą nie przydzielano asystenta w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (tj. Dz. U. 2019, poz. 473), ani żadna rodzina nie była zobowiązana przez sąd do współpracy z asystentem rodziny.

Analiza dokumentacji prowadzonej przez asystentów, w tym dobrze i rzetelnie prowadzonych kart ewidencji czasu pracy asystentów rodziny wykazała, że ich praca realizowana była szerokotorowo, adekwatnie do potrzeb rodzin i z wykorzystaniem możliwości samego Ośrodka oraz instytucji działających na terenie Gminy Zalewo. Praca asystenta koncentrowała się między innymi na:

- poprawie sytuacji życiowej rodzin, w tym nabywaniu umiejętności i kompetencji w obszarze prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, zarządzania budżetem domowym, racjonalnego wydatkowania środków pieniężnych,
- motywowaniu do podnoszenia wiedzy na temat rozwoju dzieci, ich potrzeb, w tym także potrzeb edukacyjnych,
- nauce konstruktywnego spędzania czasu, atrakcyjnego także dla dzieci,
- nauce systematyczności i dobrych nawyków, w tym dotyczących stałych pór posiłków, odrabiania lekcji, zabaw z dziećmi, kontroli czystości czy dbania o higienę i zdrowie,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, w tym poprawy warunków bytowych oraz sporządzaniu pism urzędowych,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów natury psychologicznej, w szczególności poprzez motywowanie do skorzystania z pomocy specjalistów i umawianie na wizyty,
- pomocy rodzicom w przypadku trudności wychowawczych z dziećmi, poprzez konsultacje wychowawcze, współpracę ze szkolnymi pedagogami oraz pracownikami świetlic wiejskich,
- wzmacnianiu aktywności zawodowej i motywowaniu do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, ułatwiających efektywne zaistnienie na rynku pracy,
- pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia oraz pisaniu listów motywacyjnych, cv, aplikacji o pracę.

Ustalono ponadto, że jeden z asystentów rodziny brał udział w grupach roboczych zespołu interdyscyplinarnego, o którym mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W sytuacjach tego wymagających, wraz z pracownikiem socjalnym asystencji kierowali wnioski do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobligowanie podopiecznych do podjęcia terapii uzależnień. Współpracowali także z jednostkami administracji rządowej, Urzędem Miasta, organizacjami pozarządowymi, w tym: Stowarzyszeniem PRZYSTAŃ, Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy czy Bankiem Żywności, parafiami, do których przynależały rodziny, miejscowymi szkołami i przedszkolami, kuratorami sądowymi, a także innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

5. Formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne

W okresie objętym kontrolą Gmina Zalewo zapewniała rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dostęp do specjalistycznego poradnictwa, także w samym Ośrodku. Pomoc specjalistyczna realizowana była w następujących formach:

- poradnictwo psychologa i terapeuty uzależnień – działanie realizowane przez Punkt Konsultacyjny w Zalewie prowadzony przez GKRPA,
- poradnictwo pedagogiczne świadczone przez pedagogów szkolnych,
- poradnictwo psychologiczne świadczone przez psychologa zatrudnionego przez MOPS w Zalewie,
- poradnictwo psychologiczne świadczone przez psychologa zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie.

Ponadto, dzielnicowi Posterunku Policji w Zalewie, pediatra, lekarz rodzinny, pielęgniarki środowiskowe oraz położna udzielały niezbędnych konsultacji i porad specjalistycznych dla mieszkańców Gminy Zalewo /**akta kontroli str. 104/**.

▪ Terapia i mediacje

Ustalono, że w badanym okresie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogły skorzystać z terapii prowadzonej przez psychologa, pedagoga i animatora. Zadanie to realizowane było w ramach projektu „Rodzinna Przystań w Gminach Susz i Zalewo” W roku 2018 tą formą wsparcia objęto 28 rodzin, w 2019 (do dnia kontroli) 7 rodzin. Zgodnie z informacją udzieloną przez Kierownika rodziny, w których występował problem z uzależnieniem od alkoholu miały zapewniony dostęp do pomocy terapeuty uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Zalewie /**akta kontroli str. 104/**.

Ponadto, w ramach Projektu na terenie Gminy Zalewo odbywały się zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży, prowadzone przez psychologów lub pedagogów, stacjonarne i wyjazdowe spotkania grupowe mające charakter grup rozwoju osobistego oraz zajęcia z zakresu socjoterapii dla młodzieży w wieku od 14-18 lat. Dla grupy mieszkańców gminy Zalewo w wieku 17-25 lat, którzy nie założyli rodziny prowadzono zajęcia mające na celu przygotowanie do wejścia w dorosłość. Ponadto rodziny, w których problemy wymagały specjalistycznych rozwiązań, w ramach ww. Projektu zostały objęte terapią rodzin, prowadzoną metodami systemowej terapii rodzin TSR, KGR i mediacjami rodzinnymi /**akta kontroli str. 106-107/**.

▪ Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Z dokumentacji przedłożonej przez Kierownika wynika, że w okresie objętym kontrolą MOPS w Zalewie nie świadczył usług opiekuńczych i specjalistycznych. Z pisemnej informacji udzielonej przez Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że tego typu wsparcie rodziny mają zabezpieczone w Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w: Szymanowie, Olsztynie, Ostródzie oraz Iławie, do których Gmina dowozi dzieci własnym transportem /**akta kontroli str. 105/**.

▪ Pomoc prawna, w tym w zakresie prawa rodzinnego

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą porady prawne świadczone przez adwokatów oraz radców prawnych udzielane były w pomieszczeniach Urzędu Miejskiego w Zalewie. Ww. pomoc realizowana była w ramach projektu Ministerstwa Sprawiedliwości.

- Organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”

Gmina Zalewo nie prowadziła grup wsparcia ani grup samopomocowych, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednakże stwarzała rodzinom przeżywającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych możliwość spotkań z innymi rodzinami, w ramach organizowanych wydarzeń kulturalnych i sportowych, mających na celu wspólne spędzanie czasu wolnego. W 2018r. dzieci z Gminy Zalewo zostały zrekrutowane do bezpłatnego wypoczynku letniego finansowanego przez Kuratorium Oświaty. Na terenie gminy w 2018 r. zorganizowano „Dni rodziny”, rajd rowerowy oraz Mały Festiwal Filmowy „Integracja Ty i Ja”, którego tematyką był świat osób niepełnosprawnych. W ramach Projektu „Rodzinna Przystań w Gminach Susz i Zalewo” na terenie Zalewa zorganizowano szereg działań skierowanych do rodzin, które mogły skorzystać z zajęć warsztatowych z psychoedukacji oraz stacjonarnych i wyjazdowych warsztatów z zakresu rozwoju osobistego. Przeprowadzono także zajęcia „Szkoły dla rodziców”, w ramach których uczestnicy nabyli umiejętności wychowawcze, które wcześniej zostały zdiagnozowane. W ramach realizacji Projektu odbywały się seminaria oraz zajęcia sportowo-rekreacyjne, z zakresu dietetyki, gospodarowania budżetem domowym oraz z zakresu rękodzieła artystycznego dla uczestników Projektu.

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Ustalono, że na terenie Gminy Zalewo w okresie objętym kontrolą funkcjonowała placówka wsparcia dziennego, o której mowa w art. 18-28 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zapewniająca opiekę i wsparcie w rozwoju 56 dzieciom z terenu Gminy. Wychowawcy zatrudnieni w świetlicy w ramach swoich działań zapewniali dzieciom zajęcia plastyczne, techniczne, sportowe, modelarskie, taneczne, muzyczne i językowe. Pod okiem wychowawcy dzieci mogły odrobić także lekcje, czy nadrobić zaległości szkolne.

7. Funkcjonowanie rodzin wspierających.

Ze zgromadzonej dokumentacji oraz pozyskanych informacji wynika, że w gminie Zalewo żadna z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie była objęta pomocą rodziny wspierającej. Żadnej z rodzin prawidłowo funkcjonujących takie zadanie nie zostało też powierzone. Kierownik Ośrodka poinformowała, że potrzeby wspierania rodzin zdecydowanie zabezpiecza asystent.

8. Uwagi i wnioski

Mając na uwadze potrzeby rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rekomenduje się kontynuowanie działań mających na celu tworzenie warunków do powstawania i rozwoju rodzin wspierających.

Ponadto, rekomenduje się wzmoczenie nadzoru Kierownika MOPS nad sposobem dokumentowania realizacji zadań przez asystentów rodzin.

Dokumentacja tworzona przez asystentów rodziny powinna zawierać daty być jednorodna, a jej nazewnictwo zgodne z zapisami ustawy.

9. Zalecenia

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Kierownika, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Plan pracy z rodziną opracowywać i realizować we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1, oraz dokumentować ten fakt. **Termin realizacji – na bieżąco.**
2. Dokumentować monitorowanie funkcjonowania rodziny przez asystenta po zakończeniu z nią współpracy, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy. **Termin realizacji – na bieżąco.**

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).

Z. W. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonka-Kostrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

GŁÓWNY SPECJALISTA

Iwona Czmochowska

GŁÓWNY SPECJALISTA

Izabela Chowańska

P.O. Heleny Narko

GŁÓWNY SPECJALISTA

Stella Maścianica

